

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ДОСТУПНОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ

● З В І Т

ЧЕРНІВЕЦЬКА
ОБЛАСТЬ

2022

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ДОСТУПНОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

ЗВІТ

Благодійний фонд «Право на захист»

Проект «Зміцнення потенціалу цивільного захисту та реагування на надзвичайні ситуації в Україні»

Географія проекту:

Чернівецька, Вінницька та Хмельницька області

Виконавець:

Костюченко Ю., консультант БФ «Право на захист»

У цьому зведеному звіті представлені результати дослідження та оцінки доступності та інклюзивності соціальних інституцій Чернівецької області.

Даний звіт презентує результати оцінки доступності та інклюзивності у соціальних установах Чернівецької області, проведеної БФ «Право на захист» протягом серпня–вересня 2022 року.

Проект реалізується завдяки фінансовій підтримці Уряду Великої Британії від Британського народу.

Погляди, висловлені в цій публікації, належать авторам і можуть не збігатися з офіційною позицією Уряду Великої Британії.

ВСТУП

Даний звіт підготовлений за результатами проведеної БФ «Право на захист» оцінки доступності та інклюзивності соціальних інституцій на території Чернівецької області, а також аналізу норм національного законодавства та практики застосування міжнародних стандартів в сфері захисту вразливих категорій населення, включаючи ВПО.

В рамках проведення дослідження вдалось визначити проблеми та виявити шляхи покращення умов проживання вразливих груп населення, а також зручність та безпечність використання захисних споруд та безпечного доступу до проживання в установах для вразливих категорій населення, включаючи ВПО. Автором проаналізовано актуальні проблеми з якими стикаються соціальні інституції та розроблений ряд рекомендацій на підставі отриманої інформації під час проведення оцінки та відповідно до норм законодавства.

Проєкт «Зміцнення потенціалу цивільного захисту та реагування на надзвичайні ситуації в Україні» спрямований на посилення спроможності цивільного захисту та готовності обласної влади та громад у цільових регіонах реагувати на надзвичайні ситуації, в тому числі які пов'язані з конфліктом, включно з масовим впливом ВПО, а також на підтримку та допомогу соціальним інституціям на території області.

БФ «Право на захист» під час проведення дослідження в тому числі орієнтуються на потреби та пріоритети органів цивільного захисту України щодо посилення захисного потенціалу та готовності органів влади реагувати на надзвичайні ситуації, пов'язані з конфліктом.

РЕЗЮМЕ

Чернівецька область — область на заході України.

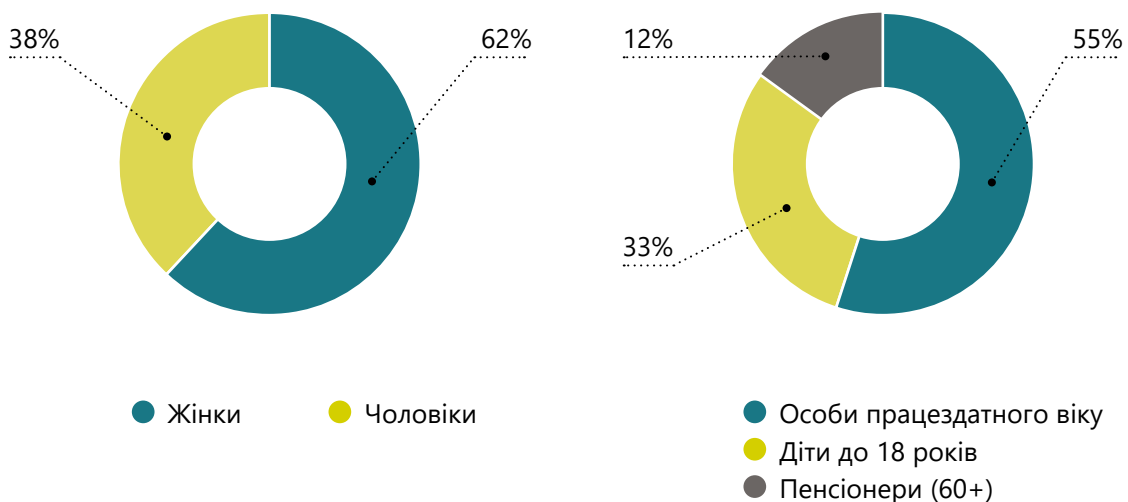
- Населення області становить 922,8 тис. осіб (станом на 01.01.2021).
- Загальна площа — 8,1 тис. км².
- Область складається з 3 районів, 52 територіальних громад та 1504 населених пунктів, в тому числі 11 міст, 8 селищ міського типу та 328 сіл.

З початком повномасштабного військового конфлікту на території України суттєво зросла кількість людей, які вимушені були покинути свої міста та переміститись через небезпеку для життя у більш безпечніші області України. Переміститись вимушені були також заклади соціальних інституцій. Підопічних таких закладів, прийняли в тому числі і в Чернівецькій області.

За попередніми даними Управління статистики Чернівецької області, чисельність наявного населення області на 1 січня 2022 року за оцінкою, становила 890,5 тис. осіб. У 2021 року чисельність наявного населення зменшилось за рахунок природного скорочення на 6540 осіб. Водночас був зафіксований міграційний приріст — 431 особи.

З перших днів повномасштабного військового конфлікту на території України Чернівецька область стала однією з ключових областей, яка забезпечила прийом та розміщення ВПО (в тому числі з вразливих категорій населення) з регіонів, в яких активно ведуться бойові дії. Так, в області, станом на 01.09.2022 надано прихисток

Рис. 1. **Статевो-віковий поділ ВПО Чернівецької області**

понад 106 тисячам ВПО, з них дітей віком до 18 років — 35678, осіб працездатного віку — 58198; пенсіонерів — 12789. Серед них осіб з інвалідністю — 2736 осіб та багатодітних сімей — 1002 родин.

В установах системи соціального захисту населення Чернівецької області проживає 465 ВПО, з яких 227 — це особи, які мають дві категорії вразливості, а саме особи похилого віку з інвалідністю, які евакуйовані до області з п'яти установ, що розташовані в зоні проведення активних бойових дій.

Крім цього, до Чернівецької області на початку повномасштабного військового конфлікту із зони активних бойових дій евакуювали 377 дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. Це вихованці дитячих будинків і центрів соціально-психологічної реабілітації.

МЕТОДОЛОГІЯ

Підготовці даного звіту передувало проведення дослідження в 7 закладах соціальних інституцій, які розташовані на території Чернівецької області, яке здійснювалось на протязі двох місяців (впродовж серпня-вересня 2022 року) командою БФ «Право на захист».

Оцінка доступності та інклюзивності соціальних інституцій проводилось в наступних умовах:

Кабінетні дослідження:

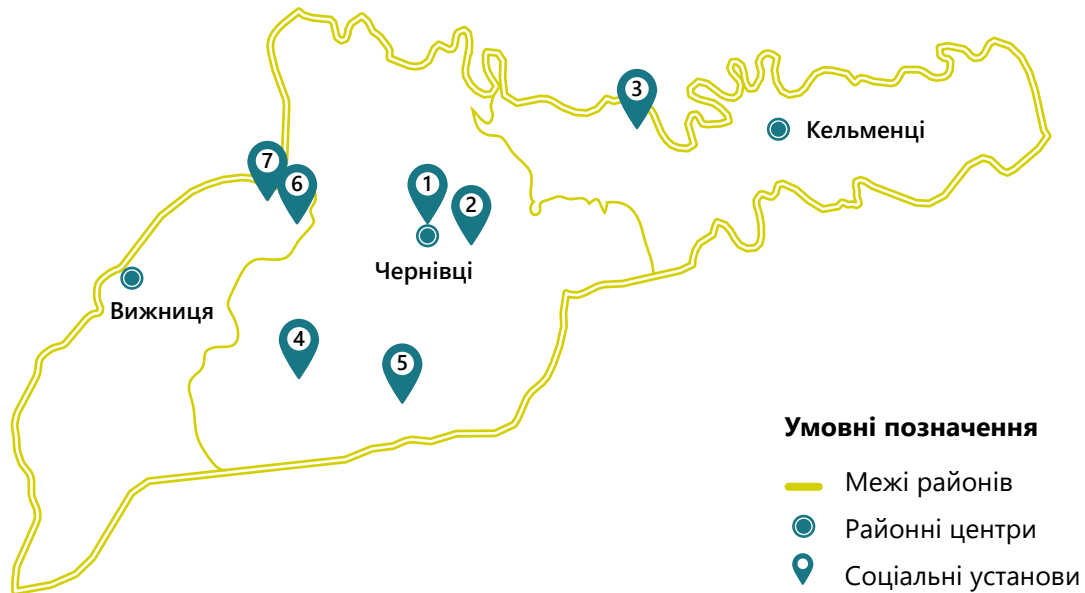
- попередній аналіз даних (в тому числі статистичних), які є у відкритому доступі та які були надані органами влади на запити про надання публічної інформації;
- аналіз нормативних актів, що регулюють сферу цивільного та соціального захисту населення, в тому числі міжнародних стандартів.

Польові дослідження:

- проведення зустрічі з представниками органів влади на обласному рівні;
- здійснення візитів до соціальних установ та проведення опитування адміністрації та персоналу;
- здійснення спостереження під час візитів до соціальних установ (оцінка зовнішнього вигляду та внутрішньої обстановки закладів).

Для проведення оцінки соціальних закладів був розроблений опитувальник, який включає основні питання щодо доступності, інклюзивності закладів соціальних інституцій та безпечності використання захисних споруд. Опитувальник розроблений з урахуванням відповідності до норм як національного законодавства, так і стандартів Shelter/СССМ кластерів.

Рис. 2. Географічне розташування соціальних установ Чернівецької області

Під час дослідження фахівці Благодійного фонду «Право на захист» відвідали 7 соціальних установ на території області. Географічне розташування установ наведено на рисунку 2.

Об'єкти дослідження в межах проєкту:

- 1) Чернівецький геріатричний пансіонат;
- 2) Магальський дитячий будинок-інтернат;
- 3) Хотинський психоневрологічний будинок-інтернат;
- 4) Черешський психоневрологічний будинок-інтернат;
- 5) Петричанський психоневрологічний будинок-інтернат;
- 6) Нижньо — Станівецький психоневрологічний будинок-інтернат;
- 7) Чорторійський психоневрологічний будинок-інтернат.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Ескалація військового конфлікту на території України стала викликом для всіх сфер суспільства — не винятком стала і соціальна, яка опікується вразливими, мало захищеними та незахищеними категоріями населення.

Мета дослідження: виявити проблеми та потреби соціальних інституцій для поліпшення умов проживання і безпечного доступу до проживання вразливих категорій населення, включаючи ВПО та осіб, які постраждали від війни, а також зручність та безпечність використання ними захисних споруд. Проведення оцінки соціальних інституцій не мало на меті виявити окремі недоліки та притягнути до відповідальності конкретних посадових осіб чи персонал закладів.

В межах проєкту проведено оцінку у 7 соціальних установах, які розташовані та території Чернівецькій області:

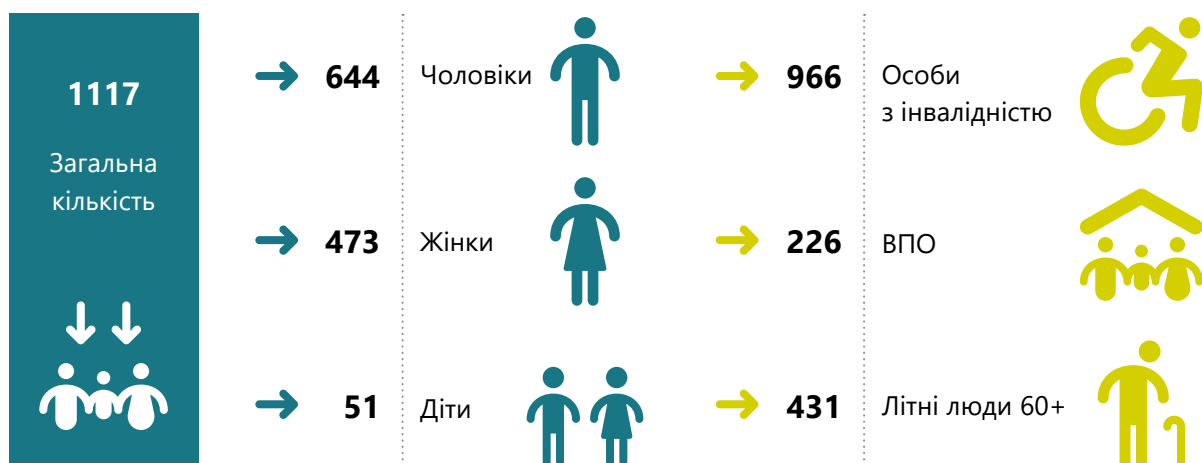
- 5 психоневрологічних будинків-інтернатів;
- 1 дитячий будинок-інтернат;
- 1 геріатричний пансіонат.

Дані заклади були відібрані відповідно до проведеного аналізу потреб цих закладів, їх розташування та рекомендацій Департаменту соціального захисту Чернівецької обласної військової адміністрації.

Соціальні установи, в яких проводилося дослідження, розташовані на різній відстані від обласного центру та знаходяться у різних територіальних громадах області.

Станом на час проведення оцінки (кінець вересня 2022 р.) загалом в зазначених установах проживала така кількість підопічних (рисунок 3).

Рис. 3. Кількість підопічних соціальних установ Чернівецької області

ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ. РИЗИКИ ДЛЯ ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ, В ТОМУ ЧИСЛІ СПРИЧИНЕНІ ЗАГОСТРЕННЯМ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Для захисту населення від впливу небезпечних чинників, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або інших загроз, використовують захисні споруди цивільного захисту.

На території Чернівецької області обліковується 1095 захисних споруд цивільного захисту, з них 81 — сховищ та 1014 протирадіаційних укриттів.

За інформацією, яка була надана Управлінням цивільного захисту населення Чернівецької обласної військової адміністрації з метою стану готовності та приведення у належний стан захисних споруд цивільного захисту (далі скорочено — ЗСЦЗ) фахівцями ГУ ДСНС України у Чернівецькій області спільно з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з початку 2022 року перевірено 249 з 1095 ЗСЦЗ, з них 10 — сховищ (готових 4, обмежено готових 5, не готових 1) та 239 — протирадіаційні укриття (далі — ПРУ) (готових 0, обмежено готових 205, не готових 34).

Під час дослідження особливу увагу було звернено на наявність в/поруч із соціальною установою захисної споруди та ступінь її готовності для використання за цільовим призначенням — облаштування та забезпечення необхідним обладнанням та приладами.

В таблиці 1 наведено інформацію щодо потенціалу соціальної установи, кількості підопічних, в тому числі осіб з інвалідністю та ВПО, наявності захисної споруди на території закладу тощо.

Табл. 1. Зведена інформація по соціальних установах Чернівецької області в яких проводилось оцінювання

Назва закладу	Інформація про заклад					
	Потенціал закладу	Потенціал захисної споруди	Фактично проживає/ з них ВПО	Кількість людей з інвалідністю/з них ВПО	Загальна кількість кімнат	Середня кількість людей в кімнаті
Магальський дитячий будинок-інтернат	75	56	51/42	51	42	7
Чернівецький геріатричний пансіонат	165	200	186/65	85	78	3-4
Хотинський психоневрологічний будинок-інтернат	210	245	205/53	187	60	3-4
Черешський психоневрологічний будинок-інтернат	165	260	177/21	177	28	6
Петричанський психоневрологічний будинок-інтернат	190	250	186/32	156	48	3-4
Нижньо-Станівецький психоневрологічний будинок-інтернат	200	250	198/6	198	40	4
Чорторійський психоневрологічний будинок-інтернат	118	100	114/7	112	14	8-10

ДОСТУПНІСТЬ ТА ІНКЛЮЗИВНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ

Всі оцінювані заклади мають великі території (у 4 закладах більше 2 га) та декілька житлових приміщень. Переважна більшість закладів перебувають у будівлях, які не було пристосовано до потреб соціально-медичних установ, раніше в них розташовувалися бази відпочинку, панські маєтки тощо.

Серед будівель, є й такі, що мають архітектурну цінність (Черешський психоневрологічний будинок-інтернат, Нижньо — Станівецький психоневрологічний будинок-інтернат, Чорторійський психоневрологічний будинок-інтернат).

Стан приміщень більш-менш однакового рівня: порівняно свіжий ремонт, у деяких проведений за спонсорські кошти або за рахунок допомоги від міжнародних організацій. Проблем із врахуванням можливості пересуватися підопічним на візках не виявлено. У кожному соціальному закладі є в наявності пандуси.

Принцип розміщення по будівлях у випадку наявності кількох житлових приміщень в закладах — різний, критеріями виступають вік, рівень захворювання, рівень можливостей самостійно пересуватися.

Майже для всіх закладів спальні кімнати — це місця постійного перебування для лежачих, всі інші повертаються до кімнат лише для сну. Варто зазначити, що в 3-х соціальних установах проживають у кімнатах по 2–6 осіб, але в 2-х інтернатах є групи навіть по 12 осіб, в одному з них — це норма. Ці умови проживання підопічних (7 та більше осіб в одній кімнаті) не можна вважати такими, що відповідають стандартам прав людини. Вигляд спальних кімнат більш-менш типовий.

Щодо температурних умов, якості освітлення, режиму прибирання, то вони є задовільними всюди. А от провітрювання в деяких закладах (здебільшого психоневрологічних) є незадовільним, про що свідчив тяжкий, спертий запах.

Мешканці соціальних інституцій забезпечуються відповідно до встановлених норм: одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовими приладами, раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі і дієтичним, а також цілодобовим медичним обслуговуванням.

В тому числі, заклади забезпечені комунально-побутовим обслуговуванням (опалення, освітлення, радіофікація, тепло-, водопостачання тощо); організацією культурно-масової та оздоровчо-спортивної роботи з урахуванням стану здоров'я і віку мешканців будинку-інтернату тощо.

У кожному закладі, при наявності фінансування, проводиться косметичний ремонт жилих кімнат, кухні, каналізаційної, водопровідної, опалювальної системи, пральні, душових кімнат, котельні.

● Підопічні Магальського дитячого будинку-інтернату — це діти важкої та глибокої розумової відсталості та особи з інвалідністю, які самостійно не можуть переміщатися (важка форма церебрального паралічу). За словами керівництва закладу є велика проблема нестачі персоналу.

В рамках допомоги від однієї із благодійних організацій оплачується заробітна плата частині працівників, але даний проєкт закінчується у жовтні 2022 року. Враховуючи особливі та важкі умови праці за мінімальну заробітну плату бажаючих працювати не має. Тому є проблема у відсутності фахівців: дефектолога, логопеда, соціального викладача, дитячого психолога, у зв'язку з відсутністю посадових окладів.

● Мешканцями Хотинського будинку-інтернату є тільки жінки, які мають відхилення психічного розвитку.

Приміщення, в яких проживають підопічні, відповідають санітарним та протипожежним нормам.

Підопічні забезпечені засобами реабілітації та інвалідними візками і для пересування, ходунками, туалетними стільцями та тумбами.

● Мешканцями Черешського будинку-інтернату є чоловіки, які мають відхилення психічного розвитку. Керівництво закладу постійно інформує своїх підопічних щодо правил безпеки.

● Чорторійський психоневрологічний будинок-інтернат один з найкращих прикладів успішного керівництва.

Заклад має площу 3 га. На території є сад, земельні ділянки, на яких для власних потреб вирощують картоплю, зелень, овочі. Для кращого харчування утримують корів та свиней. Забезпечені своїми молочними виробами та м'ясом. Також випікають хліб, заготовляють фрукти, овочі та лікарські трави.

Підопічні отримують повноцінне 5-разове харчування.

У закладі створені необхідні умови для комфортного проживання підопічних.

В наявності три види опалення: електричне, газове, твердопаливне. Заклад постійно подається на грантову допомогу від міжнародних організацій. Невдовзі за підтримки однієї із міжнародних організацій соціальна інституція отримає генератор.

Один з небагатьох соціальних закладів де є в наявності працююча протипожежна сигналізація з системою оповіщення, яка встановлена у кожному корпусі. Будинок — інтернат повністю забезпечений медичною допомогою, технічними засобами реабілітації та засобами особистої гігієни.

Кімнати достатньо забезпечені м'яким та твердим інвентарем. Для організації культурно-масової та оздоровчої роботи в будинку — інтернаті працює бібліотека та спортивний й тренажерний зал.

Для підопічних тут просторі затишні кімнати з усіма зручностями, зал для відпочинку із телевізорами. Для проведення дозвілля — шашки, шахи, доміно. У кожній кімнаті встановлено кондиціонер та система провітрювання приміщення.

● Своє власне підсобне сільське господарство та теплиці має і Петричанський психоневрологічний будинок-інтернат. Підопічні забезпечені цілодобовим гарячим водопостачанням, в кожній ванній кімнаті встановлені електричні бойлери для підігріву води.

- Всі соціальні інституції, в яких проводилась оцінка облаштовані пандусами для маломобільних людей, але є потреба у заміні покриття.
- Також майже всі установи мають проблему з електричним освітленням в спальних кімнатах, яке недостатнє через застарілу електропроводку, яку необхідно замінити. Деякі санітарні кімнати потребують ремонту та обладнання перегородками.
- При проведенні оцінки ми посилалися на найкращі практики працюючі в тісній співпраці з місцевими органами влади, які обслуговують і керують об'єктами, і відповідно до кластерних стандартів Shelter/CCSM.

Житлові приміщення соціальних установ приближені до стандартів визначеними Shelter/CCSM. У майже всіх соціальних закладах враховано потреби щодо комфортного пересування осіб з інвалідністю.

Наприклад, пандуси мають стандартний максимум схил 1:10 або 1:12 і становлять мінімум 90 см або 150 см завширшки з 5–10 см зігнутою та неслизькою поверхнею. Поручні додаються до пандуса, щоб покращити доступ, надати підтримку та забезпечити безпеку осіб з обмеженими можливостями пересування та вадами зору, що відповідає міжнародним стандартам.

ПРОБЛЕМНІ СТОРОНИ ОЦІНЮВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Загальні (для всіх закладів):

- недостатнє фінансування закладів соціальних інституцій;
- є потреба у заміні покриття (під пандусами);
- недостатнє освітлення кімнат через необхідність заміни електропроводки;
- потреба у обладнанні перегородками та ремонт санітарних кімнат.

Окремі (для деяких закладів):

- перевищення кількості підопічних, проживаючих в одній кімнаті;
- недостатнє провітрювання закладів, де проживають лежачі підопічні;
- «кадровий голод»/недостатня кількість персоналу;
- недостатня кількість вузько направлених спеціалістів.

Під час проведення оцінювання були виявлені потреби соціальних установ, задоволення яких покращують умови проживання/перебування осіб у даних закладах:

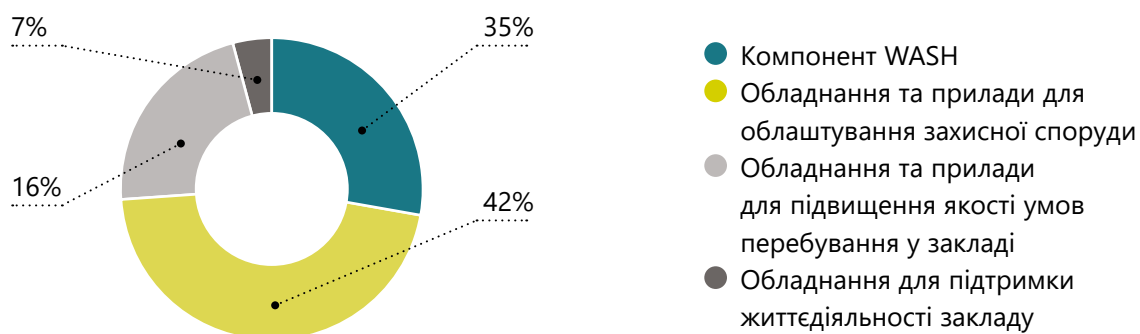
- Майже всі уповноважені особи закладів зазначають, що є потреба у теплом зимовому одязі для підопічних. Для забезпечення гідного теплового режиму заклади потребують електрообігрівачі або електроконвектори.
- Для забезпечення доступу до інформації для лежачих підопічних, в кімнати для проживання установам необхідні радіоприймачі.
- Для гідного забезпечення санітарних норм є потреба у водонагрівальних баках у ванні кімнати.
- Також для підвищення якості умов перебування у деяких закладах потрібні ортопедичні матраци, ковдри, подушки, постільна білизна (комплекти), кришки для унітазів з ручками для осіб з інвалідністю.
- Для забезпечення культурно — дозвіллевої діяльності: канцелярські приладдя (альбоми для малювання, олівці кольорові, краски, кольоровий папір).
- Також керівництво всіх соціальних закладів акцентує увагу на потреби компонента WASH (памперси, вологі серветки, прокладки гігієнічні, у т. ч. урологічні, простирадла гігієнічні, гігієнічні набори (шампунь, гель для

душу, зубна паста, рідке мило), побутова хімія (миючі засоби, дезінфікуючі засоби, пральний порошок), гумові рукавички).

- Також в кожній установі була озвучено потреба в обладнанні для підтримки життєдіяльності закладу у разі настання надзвичайної ситуації — генераторі або в паливі для нього.

На підставі отриманої інформації було зроблено порівняльний аналіз потреб соціальних установ Чернівецької області, результати якого наведено нижче.

Рис. 4. Потреби соціальних установ Чернівецької області

ОЦІНКА ЗАХИСНИХ СПОРУД: ЗРУЧНІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ

● Соціальні установи мають найпростіші захисні споруди, які можуть використовуватися для укриття. У більшості закладів вони розташовані у підвальных приміщеннях житлових корпусів або у цокольних приміщеннях першого поверху.

Майже всі забезпечені електроживленням, первинними засобами пожежогасіння, засобами надання медичної допомоги, місцями для сидіння та лежання, ємностями з питною водою, контейнерами для зберігання продуктів харчування. В наявності два евакуаційних виходи.

● Чернівецький геріатричний будинок-інтернат має одну найпростішу споруду, яка може використовуватися для укриття: підвал основного корпусу, який вміщує 150 осіб.

При фактичному проживанні 185 підопічних та персоналу, цієї площі не достатньо для укриття при виникненні загрози.

● В кожній установі до укриттів ведуть пояснювальні позначки. В закладах, де укриття розташоване у підвалах корпусів чи у цокольному приміщенні під час настання надзвичайної ситуації пов'язаної з веденням бойових дій для зниження ступеня небезпеки керівництво планує використовувати принцип «двох стін».

● Три з семи укриттів в закладах, де проводилась оцінка, забезпечені схемою евакуації на випадок надзвичайної ситуації, первинними засобами пожежога-сіння, засобами зв'язку на оповіщення (телефоном, радіоприймачем).

В деяких укриттях вже заготовлені матраци та теплий одяг. Для підопічних встановлені біотуалети.

● У Петричанському психоневро-логічному будинку-інтернаті захисна споруда розташована на великій відстані від основного корпусу, де проживають підопічні. Потрібен час щоб дістатися до укриття, це не дуже зручно.

ПРОБЛЕМНІ СТОРОНИ ЗАХИСНИХ СПОРУД, В ЯКИХ ПРОВОДИЛАСЬ ОЦІНКА

- Укриття не підготовлені до випадків радіаційної загрози.
- В деяких закладах недостатня площа приміщення для укриття (відносно підопічних та персоналу).
- Не всі укриття повністю підготовлені (тобто не всі укомплектовані необхідними речами на випадок надзвичайної ситуації).
- Деякі укриття розташовані не поблизу основних житлових корпусів, що ускладнює процес швидкої евакуації.
- Не у всіх укриттях є наявні схеми евакуації/засоби оповіщення тощо.

ВИСНОВКИ

Отже, на підставі проведеної оцінки щодо доступності та інклюзивності соціальних інституцій, а також зручності та безпечності використання захисних споруд та безпечного доступу до проживання в установах для вразливих категорій населення та території Чернівецької області та проаналізувавши проблематику цих закладів, можна зробити наступні висновки.

Захисні споруди соціальних інституцій у більшості установ укомплектовані найнеобхіднішим:

- місцями для сидіння (лежання);
- ємностями з питною та технічною водою;
- контейнерами для зберігання продуктів харчування;
- резервним штучним освітленням;
- первинними засобами пожежогасіння;
- засобами надання медичної допомоги.

Не всі заклади мають:

- виносні баки для нечистот;
- засоби зв'язку та оповіщення (телефон, радіостанція, радіоприймач).

Укриття досліджених соціальних інституцій здійснюються з використанням підвальних та цокольних приміщень адміністративних та житлових будинків, а також складські приміщення та інші споруди підземного простору. Вони можуть бути використані в якості найпростіших укриттів у випадку комбінованого ураження при надзвичайних ситуаціях, а також від дії засобів ураження в умовах воєнного стану. Облаштовані згідно з Вимогами розробленими Державною службою України з надзвичайних ситуацій з метою приведення фонду захисних споруд у готовність до використання ([Наказ № 579 від 09.07.2018](#)).

Керівництво закладів постійно проводить роботу із дообладнання найпростіших укриттів та поліпшення умов перебування людей у них, керуючись рекомендаціями по облаштуванню найпростіших укриттів на території закладів від ДСНС ([Наказ № 579 від 09.07.2018](#)).

Під час відвідування соціальних закладів із загальних потреб, які найчастіше озвучувало керівництво закладів, було обладнання та прилади для облаштування захисної споруди, а саме:

- вогнегасники,
- біотуалети,
- ноші,
- ліжка,
- ковдри,
- електроковдри,
- термоси для гарячої їжі,
- ємності для питної води,
- гучномовці,
- лави,
- розкладачки,
- матраци,
- подушки,
- ліхтарі,
- контейнери для зберігання продуктів,
- ємності для технічної води.

За підсумком виявлених потреб та враховуючи побажання керівництва соціальних установ можна сформулювати наступний приблизний перелік наборів допомоги для кожного закладу:

Чернівецький геріатричний пансіонат

- Аптечка індивідуальна
- Рації
- Набори гігієни (wash потреби)
- Ліхтарі
- Світловідбиваючі браслети
- Інформаційні плакати

Магальський дитячий будинок-інтернат

- Рації
- Теплі ковдри
- Набори гігієни (wash потреби)
- Гучномовці
- Аптечка індивідуальна
- Інформаційні плакати

Хотинський психоневрологічний будинок-інтернат

- Аптечка індивідуальна
- Теплі ковдри
- Набори гігієни (wash потреби)
- Ліхтарі
- Контейнери для зберігання продуктів
- Інформаційні плакати

Черешський психоневрологічний будинок інтернат

- Розкладачки
- Рації
- Набори гігієни (wash потреби)
- Світловідбиваючі браслети
- Гучномовці
- Інформаційні плакати

Петричанський психоневрологічний будинок-інтернат

- Теплі ковдри
- Ємності для технічної води
- Набори гігієни (wash потреби)
- Аптечка індивідуальна
- Контейнери для зберігання продуктів
- Інформаційні плакати

Нижньо-Станівецький психоневрологічний будинок-інтернат

- Теплі ковдри
- Розкладачки
- Інформаційні плакати
- Ємності для питної води
- Набори гігієни (wash потреби)

Чорторійський психоневрологічний будинок-інтернат

- Теплі ковдри
- Аптечка індивідуальна
- Набори гігієни (wash потреби)
- Ліхтарі
- Біотуалети
- Інформаційні плакати

РЕКОМЕНДАЦІЇ, ЩОДО ЗРУЧНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД

ВИМОГИ ДО УКРИТТІВ ТА ОБЛАДНАННЯ

Для створення безпечного та комфортного укриття рекомендуємо закладам соціальних інституцій дотримуватися встановлених норм:

- системи освітлення, вентиляції, опалення, водопостачання і каналізації, що забезпечують необхідні умови перебування впродовж 48 годин, зокрема в режимі фільтровентиляції — 12 годин;
- сигнально-гучномовні пристрої та електронні інформаційні табло і систему зв'язку;
- доступність для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- запас питної води з розрахунку 3 літри на добу на кожну особу, яка перебуває в укритті;
- у приміщеннях, які не опалюються у мирний час, слід передбачити місце для встановлення тимчасових опалювальних приладів;
- у сховищах місткістю 900–1200 людей крім санітарних постів слід передбачити медичний пункт площею від 9 квадратних метра.

Рекомендації для закладів соціальних інституцій щодо підготовки найпростіших укриттів:

Для підготовки найпростіших укриттів необхідно невідкладно:

- прибрати приміщення від сміття;
- винести не потрібні та зайві речі;
- укріпити наявні віконні отвори та закласти їх мішками з піском;
- демонтувати тимчасові перегородки;
- звільнити загальні проходи в підвальному приміщенні;
- укріпити вхідні двері;
- перевірити електропроводку, освітлення та вимикачі;
- створити запас електролампочок, свічок, ліхтариків;
- облаштувати вентиляційні отвори;

- облаштувати забір води від системи централізованого водопостачання та водовідведення або створити запаси води у ємностях;
- облаштувати окремі приміщення для санвузлів та під'єднати їх до системи каналізації або забезпечити їх виносною тарою для нечистот, що щільно закриваються;
- встановити лавки, тапчани (лежаки);

За можливості забезпечити:

- автономне електропостачання від акумуляторів, дизель- та бензогенераторів тощо;
- місця для приготування їжі, зокрема з використанням електроплит;
- створити запас продуктів харчування тривалого зберігання (консерви, консервація тощо), а також теплих речей та ковдр, забезпечити їх зберігання у водонепроникних чохлах.

Рекомендації для збереження захисних споруд в належному стані під час невикористання

У мирний час захисно-герметичні і герметичні двері в період не використання захисної споруди за призначенням потрібні знаходитися у відкритому стані на підставках (дерев'яних клинках) та прикриватись екранами, що легко знімаються. Двері маркуються і нумеруються.

На дверних полотнах необхідно вказати стрілками напрямок закривання і відкривання «Закр.», «Відкр.» клинових затворів і штурвалів дверей, при цьому вістря стрілки на дверях та віконницях має відповідати кінцевим положенням клинових затворів.

Герметичність сховища повинна досягатись забезпеченням цілісності огорожувальних захисних конструкцій (покриттів, перекриттів, стін, перегородок, підлоги, фундаментів), місць з'єднань між ними, гідроізоляції, справності захисних пристроїв отворів входів і виходів, закладних деталей у місцях вводу комунікацій (водопроводу, опалення, каналізації, кабелів та іншого обладнання), противибухових пристроїв систем вентиляції, а також дотриманням у приміщеннях захисної споруди нормального температурно-вологісного режиму.

У разі використання сховища для господарських, культурних та побутових потреб температура в його приміщеннях у зимовий і літній періоди підтримується відповідно до вимог з експлуатації споруди за відповідним функціональним призначенням. У сховищах, що не використовуються для господарських, культурних та побутових потреб, температура взимку повинна підтримуватись на рівні не нижче ніж +10 °С.

Нормальний температурно-вологісний режим сховищ забезпечується регулярною і правильною вентиляцією приміщень сховищ. Найбільш ефективним є забезпечення природної вентиляції (провітрювання) шляхом відкривання дверей. Для короткочасного провітрювання дозволяється використання систем вентиляції у режимі чистої вентиляції.

Щоб уникнути виникнення пожежі і вибуху в приміщенні не допускати:

- затоплення приміщення водою;
- зберігання в приміщенні лугів, кислот, мастил і легкозаймистих речовин;
- потрапляння органічних речовин і вологи в патрони і повітроводи установок.

Баки (ємності) для питної води, водопровідні труби мають бути виготовлені із матеріалів, дозволених для застосування в зазначених цілях, з підвищеною стійкістю до механічних пошкоджень і забезпечувати нормативну якість води згідно з вимогами Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4–171–10), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України 12.05.2010 № 400, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 1 липня 2010 р. за № 452/17747.

Баки (ємності) для питної води мають бути проточні, обладнані показчиками води, мати люки для можливості їх обстеження та проведення ремонтних робіт.

Вода в ємностях підлягає знезараженню за допомогою спеціальних знезаражувальних речовин (розчинів), дозволених для використання Міністерством охорони здоров'я України.

У захисній споруді повинен бути забезпечений зв'язок:

- телефонний та радіозв'язок керівництва та чергової служби суб'єкта господарювання з керівництвом місцевої (міста, району) ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДС ЦЗ), підрозділами ДСНС, іншими аварійно-рятувальними службами та формуваннями всіх форм власності та відомчої належності, спеціалізованими службами цивільного захисту міста (району), об'єктовими формуваннями цивільного захисту;
- інформування населення, яке знаходиться у сховищі.

Обладнання споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів має забезпечувати можливість безперервного перебування в них населення впродовж не менше 48 годин.

По можливості споруди подвійного призначення і найпростіші укриття забезпечуються додатковим обладнанням, інструментами та інвентарем відповідно до норм, установлених для захисних споруд.

Вважаємо, що задля зміцнення спроможності цивільного захисту і готовності обласної влади та громад цільових територій реагувати на надзвичайні ситуації, пов'язані з конфліктом, включаючи масові потоки біженців та ВПО, в першу чергу необхідно належним чином обладнати достатню кількість захисних споруд для населення, у тому числі в/поруч із місцями масового перебування людей.

Органам державної влади та органам місцевого самоврядування рекомендуємо спиратися у своїй діяльності з цивільного захисту населення на Сендайську Рамкову Програму зменшення ризиків надзвичайних ситуацій (далі — СРП). Цей міжнародний документ створює основу для застосування «інклюзивного» підходу на рівні всього суспільства, наголошуючи на необхідності підсилення суспільної кооперації та залученні всіх інституцій до зменшення ризиків надзвичайних ситуацій.

Сендайська рамкова програма є основним міжнародним документом, що визначатиме напрямок зусиль міжнародної спільноти в сфері зменшення ризиків надзвичайних ситуацій до 2030-го року і має 4 напрямки дій:

- Розуміння ризику надзвичайних ситуацій;
- Вдосконалення організаційно-правових основ управління ризиком надзвичайних ситуацій;
- Інвестиції в заходи зі зниження ризику лих з метою посилення потенціалу стійкості;
- Підвищення готовності до надзвичайних ситуацій для забезпечення ефективного реагування та впровадження принципу «відбудувати краще, ніж було» в діяльність з відбудови, реабілітації та реконструкції.